

[Industriministeren]

kommuner og amtskommuner efter regeringens opfattelse ikke, som det også er fremgået af debatten tidligere i dag, og det er den væsentligste begrundelse for, at regeringen ikke kan tilslutte sig forslaget. Det er ikke en kommunal opgave at drive erhvervsvirksomhed, og kommunerne har i øvrigt heller ikke bedt om at få lov til det. Kommunalbestyrelses- og amtsrådsmedlemmer er valgt for at lede en kommune og en amtskommune, ikke for at drive en erhvervsvirksomhed.

Problemet i lovforslaget er ikke så meget, at erhvervsmæssig udnyttelse af den viden, som findes og oparbejdes i den kommunale sektor, kan være en gavnlige ting, for det er vi sådan set enige om. Problemet består i, at forslaget er meget upræcist med hensyn til, hvad der skal forstås ved, at noget har udgangspunkt i kommunal viden. I praksis sætter forslaget ikke nogen grænse for, hvilken erhvervsmæssig aktivitet kommunerne kan engagere sig i. Det er formentlig også hensigten med forslaget, og det er også grunden til, at regeringen har indvendinger mod forslaget.

Endvidere opstiller lovforslaget nogle regler for kontrol og tilsyn med disse meget vidtrækkende kommunale investeringer i erhvervslivet, som er helt uforenelige med reglerne i aktieselskabslovgivningen, og ud over de nævnte meget væsentlige problemer er der også en lang række andre uklarheder i forslaget, som jeg skal vende tilbage til.

Efter lovforslaget kan kommuner og amtskommuner indskyde ansvarlig kapital i selskaber, når anbringelsen sker med henblik på udvikling, salg og eksport med udgangspunkt i kommunal og amtskommunal viden. Der står ikke noget om, hvor langt udviklingen, salget og eksporten kan være fra dette udgangspunkt, hverken tidsmæssigt eller begrebsmæssigt, den skal bare have været der på et eller andet tidspunkt.

Forslaget taler om, at kommunerne skal kunne investere i virksomheder, som skal foretage udvikling, salg og eksport. Der findes ikke mange private virksomheder, hvor man kan springe direkte fra udvikling til salg og eksport, uden at der også finder en produktion sted. Forslaget sigter med andre ord på kommunale investeringer i regulære produktions- og salgsvirksomheder, det vi på jævnt dansk kalder industri i bred forstand.

Der er altså ikke blot tale om mulighed for salg af viden, dvs. systemeksport. Forslaget går langt videre. Der skal blot på et eller andet tidspunkt, på et eller andet trin i processen være tale om, at noget kan henføres til kommunal viden. At udgangspunktet kan være ændret mere eller mindre undervejs eller måske helt er forsvundet, gør åbenbart ikke noget, og under alle omstændigheder mener regeringen ikke, at en så generelt formuleret bestemmelse kan være acceptabel.

I det moderne og komplicerede samfund er det meget få produkter, ydelser eller systemer, som ikke kan betragtes som kommunal viden. Det gælder, hvad enten kommunen selv er forbruger af tingene eller på anden måde kender til dem, f.eks. gennem tilsyn med eller kontrol af erhvervsvirksomheder eller gennem regionalplanlægningen. Men hvor går grænsen? Forslaget har intet bud på det.

Enhver med kendskab til dansk industri ved jo, at de virksomheder, vi kender i dag, er helt forskellige fra, hvad de var for blot 10 år siden. Produktsortimentet kan være totalt forskelligt fra det oprindelige. En virksomhed kan f.eks. have leveret et administrativt system til en kommune, og på basis af denne leverance har virksomheden opnået en kompetence, så den kan udvide sit produktsortiment til produkter, der intet har med den oprindelige leverance at gøre. Det oprindelige produkt er måske nu helt forsvundet fra virksomhedens produktion, og alligevel kan kommunen med dette lovforslag i hånden købe aktier i virksomheden 10 år senere. Er det det, der er meningen med forslaget? Jeg tror det ikke, men det fremgår faktisk af dets tekst.

I mange kommuner er en enkelt virksomhed dominerende. Går det dårligt for virksomheden, og er beskæftigelsen i kommunen truet, vil det være nærliggende, at kommunen søger midler til at komme virksomheden til hjælp. Et eksempel med f.eks. et skibsværft er nærliggende. Kommunen kan næppe siges at have viden om skibsbygning som sådan gennem sin virksomhed, men miljøforholdene på værftet kender man til, og med dette udgangspunkt kan man faktisk, som forslaget er formuleret, investere i dette skibsværft, skønt det ud fra nationale og internationale synspunkter ville være nødvendigt at reducere kapaciteten på området. Altså en klar konflikt mellem kommunal og national erhvervspolitik.